

Examen VWO
2015

tijdvak 2
woensdag 17 juni
13.30 - 16.30 uur

Grieks

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 27 vragen en een vertaalopdracht.
Voor dit examen zijn maximaal 74 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Als bij een vraag een verklaring of uitleg gevraagd wordt, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (tekstelementen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd.
Als er bijvoorbeeld één tekstelement wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één tekstelement, dan wordt alleen het eerste tekstelement in de beoordeling meegeteld.

Tekst 1

- 1p 1 Regel 816 θεοῦ
Noteer de naam van degene die met θεοῦ bedoeld wordt.
- 1p 2 Regel 816 δουρὶ δαμασθεῖς
Citeer het Griekse tekstelement uit het vervolg (t/m ἔλασσε regel 821) dat hiermee inhoudelijk overeenkomt.
- 1p 3 Regel 819 ἀναχαζόμενον en βεβλημένον
Van deze twee woorden vormt het ene de verklaring voor het andere.
Leg dit uit. Betrek beide woorden in je antwoord.
- 1p 4 Regel 836 ἐνθάδε
Citeer uit de regels 830-836 (Πάτροκλ' t/m ἀναγκαῖον) het Griekse tekstelement waarmee ἐνθάδε een tegenstelling vormt.
- 3p 5 Regel 839 Πατρόκλεες
Πατρόκλεες is een vocativusvorm waarmee Patroclus aangesproken wordt. In de regels 830 en 843 staat ook een vocativusvorm waarmee Patroclus aangesproken wordt.
Door wie wordt Patroclus achtereenvolgens in de regels 830, 839 en 843 met een vocativusvorm aangesproken? Beantwoord de vraag in het Nederlands en houd in je antwoord de volgorde van de regels aan.
- 1p 6 Regel 839-841 Μή t/m δαΐξαι
In regel 87 van boek 16 heeft Achilles tegen Patroclus gezegd:
"Jaag hen weg van de schepen, maar keer dan terug!"
Leg uit in welk opzicht de woorden in de regels 839-841 (Μή t/m δαΐξαι) inhoudelijk verschillen van de woorden van Achilles in regel 87.
- 1p 7 Regel 842 ἄφρονι
Citeer uit het voorafgaande (vanaf Πάτροκλ' regel 830) het Griekse woord dat hiermee inhoudelijk overeenkomt.
- 1p 8 Regel 837-842 Ἄ t/m πεῖθε
De spreker van deze woorden realiseert zich dat hij niet weet wat er precies tegen Patroclus is gezegd.
Citeer uit de regels 837-842 (Ἄ t/m πεῖθε) het Griekse woord waaruit dat blijkt.

Regel 850 τρίτος

Patroclus zou Hector ook de vijfde in rij kunnen noemen in plaats van de derde.

- 3p 9 Welke andere vier waren betrokken bij de overwinning op Patroclus? Beantwoord de vraag in het Nederlands en baseer je antwoord op het voorafgaande (vanaf ῥΗδη regel 844).

Regel 847 Τοιοῦτοι

- 1p 10 Met wie vormt Τοιοῦτοι in Patroclus' betoog (regel 844-854 ῥΗδη t/m Αἰακίδαο) een tegenstelling? Beantwoord de vraag in het Nederlands.

Regel 844-854 ῥΗδη t/m Αἰακίδαο

Patroclus bespreekt in deze regels twee onderwerpen.

- 1p 11 Welke regel vormt de overgang van het ene naar het andere onderwerp? Noteer bij wijze van antwoord het nummer van de desbetreffende regel.

Regel 855-857 Ἐως t/m ἥβην

Verschillende Griekse filosofen na Homerus beschouwden het lichaam als een gevangenis van de ziel, die bij de dood eindelijk uit die gevangenis bevrijd werd.

In de regels 855-857 (Ἐως t/m ἥβην) is sprake van zowel een overeenkomst als een verschil met deze voorstelling van zaken.

- 2p 12 a. Beschrijf in eigen woorden de overeenkomst.
b. Beschrijf in eigen woorden het verschil.

Tekst 2

Regel 187 zal hij minzaam ontvangen en sparen

- 1p 13 Citeer uit de regels 206-210 (Εἰ t/m ἀντή) het Griekse tekstelement dat hiermee een tegenstelling vormt.

Regel 195 ἰόντ'

- 1p 14 Met welk van onderstaande woorden wordt de handelende persoon van deze actie aangegeven?

- A Διόθεν (regel 194)
- B μοι (regel 194)
- C ἄγγελος (regel 194)
- D υἰὸν (regel 195)

Regel 198-199 Αἰνῶς t/m Ἀχαιῶν

Deze regels worden door H. J. de Roy van Zuydewijn als volgt vertaald:

“Ik van mijn kant

voel een ontoombare drang in mijn hart en een vurig verlangen
om naar de schepen te gaan, naar het brede kamp van de Grieken”.

- 2p 15 a. Citeer het Griekse tekstelement dat vertaald is met ‘Ik van mijn kant’.

De grammaticale structuur van het Grieks is in de vertaling niet geheel
overgenomen.

- b. Leg dit uit met betrekking tot Αἰνῶς. Ga in je antwoord in op zowel het
Grieks als de vertaling.

Regel 200 ᾠς t/m μύθῳ

Deze regel wordt door H.J. de Roy van Zuydewijn als volgt vertaald:

“Jammerend gaf hem zijn vrouw op deze woorden ten antwoord”.

In deze vertaling is de grammaticale structuur van het Grieks niet geheel
overgenomen.

- 2p 16 a. Leg dit uit met betrekking tot κώκυσεν. Ga in je antwoord in op zowel
het Grieks als de vertaling.

- b. Citeer het Griekse tekstelement dat de weergave is van ‘op deze
woorden’.

- 2p 17 a. Schrijf regel 203 over en scandeer deze regel.

Vergelijk deze regel met regel 519 uit het vervolg van boek 24, waarin
Achilles, als Priamus bij hem is aangekomen, aan hem vraagt:

Πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος.

- b. Leg uit dat ἔτλης in regel 519 op deze plaats in het vers metrisch
uitwisselbaar is met ἐθέλεις in regel 203.

Regel 209 τῷ

- 1p 18 Wie of wat bedoelt Hecabe met τῷ? Beantwoord de vraag in het
Nederlands.

Regel 213 τότ’

Met τότ’ wordt hier bedoeld: in dat geval.

- 1p 19 Beschrijf in eigen woorden wat ‘in dat geval’ inhoudt.

Regel 214 κακιζόμενόν

- 1p 20 Citeer het Griekse woord uit de regels 213-216 (τότ’ t/m ἀλεωρήης) dat
contrasteert met κακιζόμενόν.

Regel 219 οὐδέ με πείσεις

Deze woorden lijken op gespannen voet te staan met een opmerking die
Priamus in de regels 194-199 (Δαιμονίη t/m Ἀχαιῶν) heeft gemaakt.

- 2p 21 Leg dit uit. Ga in je antwoord in op beide passages.

- Regel 220 ἐπιθονίων
- 1p 22 Citeer uit de regels 220-224 (Εἰ t/m ἔσσεται) het Griekse woord waarmee ἐπιθονίων een tegenstelling vormt.
- Regel 220 ἐκέλευεν
- 1p 23 Beschrijf in eigen woorden de inhoud van dit bevel.
- Regel 224-225 Εἰ t/m χαλκοχιτώνων
- 1p 24 Leg uit dat dit argument onverwacht is, gezien de boodschap van Iris in de regels 181-187 (U t/m sparen).
- Regel 227 γόου ἔξ ἔρον εἶην
- 1p 25 Wat is hiervoor blijikbaar nodig? Beantwoord de vraag in het Nederlands. Baseer je antwoord op het voorafgaande (vanaf Εἰ regel 224).

Tekst 3

- Stel dat het tekstelement 'Ik' (regel 1) correspondeert met Menelaus en dat de tekstelementen 'een vrouw' (regel 1) en 'drank en heroïne' (regel 3) corresponderen met twee andere personen uit de Ilias.
- 2p 26 a. Noteer de naam van het personage uit de Ilias dat in dat geval correspondeert met 'een vrouw' (regel 1).
b. Noteer de naam van het personage uit de Ilias dat in dat geval correspondeert met 'drank en heroïne' (regel 3).
- 1p 27 Beschrijf in eigen woorden wat bedoeld wordt met 'die best een tweede Troje zou verdienen' (regel 1-2).

Tekst 4

- 37p Bestudeer de inleiding en de aantekeningen bij Tekst 4.
Vertaal de regels 188 t/m 205 in het Nederlands.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.